

Bemærkninger til forslaget

Med virkning fra 1. maj 1991 blev arveafgift til almenvelgørende foreninger m.v. nedsat fra hidtil 12 pct. til 0 pct., jf. lov nr. 287 af 8. maj 1991.

Der var fra politisk side enighed om, at det var i samfundets interesse at stille almenvelgørende foreninger bedst muligt, dels for at inspirere privatpersoner til at testamentere beløb til foreningerne, dels for at give foreningerne så godt et økonomisk fundament som muligt til formål, der ofte er opgaver, som alternativt skulle betales af det offentlige.

F.eks. er foreninger som Hjerteforeningen, Kræftens Bekæmpelse og Dansk Blindesamfund i vidt omfang med til at løse en opgave, som alternativt skulle løses af det offentlige.

Det er ikke rimeligt, at staten skal tjene på, hvad en dansker giver til almennyttige formål.

På baggrund af den holdning, der ved lovændringen i 1991 var til almenvelgørende fonde og foreninger, er det tankevækkende, at der i de seneste år er sket større og mindre ændringer af lovgivningen, som har forringet de almenvelgørende foreningers økonomi.

Formålet med beslutningsforslaget er at rette op på nogle af de økonomiske forringelser, som foreninger med almenvelgørende eller andet almennyttigt formål er blevet påført i forbindelse med forskellige lovbestemmelser, der trådte i kraft den 1. januar 1997, dels i forbindelse med ændring af § 14 i boafgiftsloven og dels i forbindelse med vedtagelsen af dødsboskifteloven og dødsboskatteloven.

Ad pkt. 1

I perioden 1. juli 1995 til 31. december 1996 var der mulighed for at indsætte en almenvelgørende forening som arving med brugs- eller indtægtsnydelse for en person enten for en nærmere bestemt periode eller for brugs- og indtægtsnyderens livstid, uden at arven blev pålagt afgift.

Arven til en almenvelgørende forening var afgiftsfri i overensstemmelse med hovedreglen i boafgiftslovens § 3, stk. 2.

Med virkning fra 1. januar 1997 blev der, jf. lov nr. 1222 af 27. december 1996 i boafgiftslovens § 14 (§

14 er senest ændret ved lov nr. 386 af 2. juni 1999) indføjet en ny bestemmelse, hvorefter der skulle betales bo- og tillægsboafgift, hvis der på en kapital eller et formuegode hvilede en brugs- eller indtægtsnydelse, uanset om arvingen i øvrigt var fritaget for bo- og tillægsboafgift i medfør af boafgiftslovens § 3, stk. 2.

Lovændringen pr. 1. januar 1997 skete ifølge bemærkningerne til lovforslaget for at undgå en utilsigtet anvendelse af reglerne, hvilket skete i tilfælde, hvor en rentenydelse blev kombineret med, at kapitalen blev testamenteret til en afgiftsfri almenvelgørende forening, og man således helt kunne slippe for at betale afgift.

De overvejelser, som normalt ligger bag en testamentsbestemmelse med en almenvelgørende forening som kapitalarving og en person som rentenyder, er, at en ældre testator har en person på nogenlunde sin egen alder, som testator ønsker at sikre økonomisk til vedkommendes død, hvilket ofte er en kortere årrække. Det er således helt legitimt, at testator har indsat en person som livsvarig rentenyder samtidig med, at testator ønsker at sikre som sin primære testamentsbestemmelse, at kapitalen efter rentenyderens død tilfalder en almenvelgørende forening frem for måske fjernere slægtninge.

Rentenyderen skal betale skat af de renteindtægter, der modtages, og statskassen er således bedret stillet, end hvis kapitalen uden rentenydelsesret straks var tilfaldet den almenvelgørende forening, idet statskassen i den situation hverken ville have modtaget afgift eller skat.

Efter ændringen af boafgiftslovens § 14 med virkning pr. 1. januar 1997 skal der nu som udgangspunkt betales 36,25 pct. i bo- og tillægsboafgift af hele kapitalen, uanset om rentenyderen kun modtager sin rentenydelse i kortere tid, enten fordi rentenydelsen er tidsbestemt, eller fordi rentenyderen afdør ved døden kort tid efter arvelader.

I den situation, hvor rentenydelsen er kortvarig, er afgiften i dag endda betydelig højere end før boafgiftslovens ikrafttræden pr. 1. juli 1995, idet der efter de gamle regler blev betalt afgift af den kapitaliserede